

Ìwé Jóeli àti Ìjọ Adventist Ojọ Keje ti Laodíkèà — Nọmbà Mèrìndínlógún

Jeff Pippenger

2025-12-22

Nọmbà Mèrìnlá

È jòò, ẹ gba àforìjì mi fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rọ̀ yìí kí n tó bèrẹ̀ sí í gbé kókó pàtàkì nàà yẹ wò. Mo fẹ́ fi àwọn ilà àsoṭelẹ̀ kan sí ipò wọn, tí wọn jẹ́ àwọn ẹ̀ka pàtàkì nínú ìmọ̀ogbọ̀n tí mo pinnu láti lò nígbà tí a bá n ronú lórí iwé Joeli ní tààrà. Mo tí mẹnù kàn telẹ̀ pé ọ̀rọ̀ Heberu tí a túmọ̀ sí “gé kúrò” nínú iwé Joeli, ní orísun rẹ̀ nínú ọ̀nà ẹ̀bọ̀ tí a fi n fi ìdèhùn múlẹ̀ ní àwọn ojọ̀ Ábúráhámù.

È jí, èyin ọ̀mùtí, kí ẹ̀ sí sọkún; kí ẹ̀ ké igbe, gbogbo yín tí n mu wáinì, nítorí ti wáinì tuntun; nítorí a ti gé e kúrò ní ẹ̀nu yín. Joeli 1:5.

Ọ̀rọ̀ Héberù tí a túmọ̀ sí “gé kúrò” ni H3772, ó sì jẹ́ gbòngbò àkókó kan tí itumọ̀ rẹ̀ jẹ́ “láti gé (kúrò, lulẹ̀, tàbí sí ipin); nípa itumọ̀ àfihàn láti pa run tàbí jẹ́ tan; ní pàtó láti dá májẹmù (èyí ni, láti se àdèhùn tàbí ipadé, ní ipilẹ̀sẹ̀ nípa gígé ẹ̀ran ara àti lílọ̀ láàrín àwọn ẹ̀yà tí a gé nàà).”

Mo mò pé itumọ̀ “cut off” nínú Strong’s, pe e ní “gbòngbò àkókó,” ní itumọ̀ gírámà. Bí ó tilẹ̀ rí bẹ̀, igé tí ó ní ibásepọ̀ pẹ̀lú májẹmù àti Ábúráhámù, fi hàn pé imọ̀lẹ̀ májẹmù nàà so mò ọ̀rọ̀ nàà, àti pé a gbé imọ̀lẹ̀ nàà kalẹ̀ ní gbòngbò itàn àkókó rẹ̀. “Gé” ní ti itàn májẹmù; jẹ́ àmì wòlì kan tí a dá lórí àwọn gbòngbò àkókó rẹ̀, a sì tún mò ọ̀ ní ti gírámà gégé bí gbòngbò àkókó.

Ìkéde tí ó wà nínú ẹ̀sẹ̀ karùn-ún kí í se pé ó n fi hàn nikan pé wọn kò ní iránsẹ̀ ọ̀jọ̀ ikeyin, gégé bí a ti sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ “otí-wáinì tuntun,” sùgbọ̀n pẹ̀lú pé ní “àkókò nàà gan-an àti níbẹ̀ gan-an” ni a kò wọn sílẹ̀ gégé bí àwọn èniyàn májẹmù Olorun, àwọn èniyàn májẹmù kan tí wọn n topasẹ̀ “àwọn gbòngbò àkókó” wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù.

Ìran tí ó kú ní aginjù lórí ogójì ọ̀dún, topasẹ̀ àwọn gbòngbò ipilẹ̀ wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù, èyí tí ó túmọ̀ sí baba ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ orilẹ̀-èdè. Ìran tí ó wọ̀ Ilẹ̀ Ilérí pẹ̀lú Jósúà, topasẹ̀ àwọn gbòngbò ipilẹ̀ wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù. Àwọn Júù tí wọn kàn Kristi mò àgbélébùú topasẹ̀ àwọn gbòngbò ipilẹ̀ wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù. Àwọn Pùròtèsítàntì tí wọn jáde kúrò nínú Àwọn Àkókò Òkùnkùn, tí a sì dán wò wọn nígbà nàà tí a sì kojá lódò wọn gégé bí àwọn èniyàn májẹmù àyànfẹ̀ Olorun ní ọ̀dún 1844, topasẹ̀ àwọn gbòngbò ipilẹ̀ wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù. Ìṣíkiri Míléràiti Filadélfia tí ó wọ̀ Ibi Mímọ̀ Jùlọ̀ ní October 22, 1844, topasẹ̀ àwọn gbòngbò ipilẹ̀ wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù. Ìṣíkiri Míléràiti Laodísià tí ó tún Jeríkò kọ̀ ní 1863, topasẹ̀ àwọn gbòngbò ipilẹ̀ wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù. Ìjọ̀ Adífẹ̀nti Ojọ̀ Keje ti Laodísià tí a ó tu jáde láti inu ẹ̀nu Oluwa ní ọ̀fin Sunday tí n bọ̀ ní kánkán, topasẹ̀ àwọn gbòngbò ipilẹ̀ wọn padà sí ọ̀dọ̀ Ábúráhámù. Gbogbo àwọn iran wònyí ti se, tàbí yòò se, àkàwé ogbà àjàrà nàà.

Àwọn ọ̀mùtípara nínú Joeli jí láti rí i pé a ti kò wọn sílẹ̀ gégé bí èniyàn Olorun, àti pé wọn kò ní iránsẹ̀ ọ̀jọ̀ ikeyin nàà. Nígbà nàà ni idibò-padà rẹ̀ di ọ̀títọ̀. Àwọn tí Joeli fi mò gégé bí eni tí wọn wọ̀ “adé ọ̀go,” nígbà nàà wọ̀ inu májẹmù, a sì fi èdidi di wọn, a sì gbé wọn sòkè gégé bí ọ̀rẹ̀. Májẹmù

àkòkò tí a fi imúlẹ̀ jẹ̀ láàárín Ọlórún àti èniyàn àyànfẹ̀ kan bèrẹ̀ pẹ̀lú “gígé” kan náà tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú ẹ̀bọ̀ ikeyìn ti àwọn èniyàn Ọlórún, èyí tí ó bèrẹ̀ ní òfin Ojò Àìkú. Gígé náà ni iyapa alikama àti ẹ̀pò. A kọ̀ àwọn ẹ̀pò sílẹ̀, a sì ju wọn sínú iná, a sì dì alikama náà pọ̀ gégé bí ọ̀rẹ̀ alikama àkòsò àkòkò ti Pẹ̀ntíkòsì, èyí tí a tún gbé sòkè, “gégé bí ní ọ̀dún ìṣáájú.”

Àwọn ibi méré̀n wà tí a máa n tọ̀ka sí gégé bí aṣojú májẹ̀mú Ábúrahámù. Nínú Jẹ́nẹ̀sìsì orí kejilá, a “pẹ̀” Ábúrahámù, a sì fún un ní ilé́rí pé a ó ẹ̀ ẹ̀ ní orílẹ̀-èdè òlá. Èyí kì í ẹ̀ apá kan májẹ̀mú náà, sùgbón ó jẹ̀ ipè ilé́rí. Ní àkòkò yẹn, Ábúrahámù ni orúko rẹ̀, nítorí ọ̀kan lára àwọn àmì ibáṣepọ̀ májẹ̀mú ni iyípadà orúko. A yí orúko Ábúrahámù padà ní ikẹ̀ta nínú àwọn ìgbésẹ̀ méré̀n májẹ̀mú náà.

Nítorí nígbà tí Ọlórún ẹ̀ ilé́rí fún Ábúrahámù, nítorí kò sí ẹ̀ni tí ó tóbi ju ẹ̀ni tí ó lè fi búra sí, ó fi ara rẹ̀ búra, ó ní pé, Lóòótó, ní fífi ibùkún ni èmi yóò bùkún fún ọ̀, ní pípọ̀ sí i ni èmi yóò sí sọ̀ ọ̀ di púpọ̀. Bẹ̀ẹ̀ ni, lẹ́yìn tí ó fi sùurù farada, ó gba ilé́rí náà. Nítorí ní tòótó èniyàn máa n fi ẹ̀ni tí ó tóbi jù búra: ibúra sì jẹ̀ fún wọn ní imúmọ̀lẹ̀, gégé bí ọ̀pin gbogbo ijàngbón. Nínú èyí ni Ọlórún, ní ifẹ̀ tí ó pọ̀ sí i láti fi àiyípadà ipinnu rẹ̀ hàn fún àwọn ajogún ilé́rí, fi ibúra mú un dájú: Kí nípasẹ̀ ohun méjì tí kò lè yí padà, nínú èyí tí kò ẹ̀ ẹ̀ kí Ọlórún purọ̀, kí a lè ní itùnù lílẹ̀, àwa tí sá fún ibi ààbò láti di ìrètí tí a gbé kalẹ̀ níwájú wa mú; Ìrètí yìi ni a ní gégé bí idákòrò ọ̀kàn, tí ó dájú tí ó sì fẹ̀sẹ̀ múlẹ̀, tí ó sì wọ̀ inú ibi tí ó wà lẹ́yìn aṣọ̀ ikélẹ̀; ibi tí aṣáájú wa tí wọ̀ fún wa, àní Jẹ́sù, tí a ẹ̀ ní Àlùfáà Àgbà títi láéláé gégé bí aṣẹ̀ Melkísédéki. Heberu 6:13–20.

Ìpè náà ni ilé́rí Ọlórún fún Ábúrahámù, ó sì pèsè ẹ̀lẹ́rí kejì pẹ̀lú “ibúra” tí ó tẹ̀lẹ̀ e. “Ìbúra” tí ó tẹ̀lẹ̀ e jẹ̀ onípín méta. Lẹ́yìn ipè ilé́rí, tí ó jẹ̀ ìgbésẹ̀ àkòkò, ìgbésẹ̀ kejì, kẹ̀ta, àti kẹ̀rin ni májẹ̀mú gidì onípín méta, láti ọ̀dọ̀ Ọlórún, pẹ̀lú àwọn èniyàn àyànfẹ̀. Nínú Jẹ́nẹ̀sìsì méèédógún, Ọlórún fi ilàna aṣẹ̀ “gé” (fi idí) májẹ̀mú náà múlẹ̀ nípasẹ̀ ààtò ìsin iyanu kan níbi tí Ọlórún nikan ẹ̀ kojá láàárín àwọn ẹ̀ranko tí a pín sí méjì, ní ilé́rí aláìlórífẹ̀ láti fi ilẹ̀ náà fún àwọn ọ̀mọ̀ Ábúrahámù. A dúró fún Ilẹ̀ Ilé́rí gégé bí ilẹ̀ tó wà láàárín odò méjì; odò Ejibiti àti odò Yúfírétí. Ìgbésẹ̀ àkòkò nínú májẹ̀mú onípín méta náà ní itọ̀kasí tààrà sí aṣẹ̀rẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ ti odò méjì, àti gbogbo ohun tí a so mó àmì náà. Nígbà tí imísí bá tọ̀ka sí àwọn odò Ulai àti Hidékéli gégé bí àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ tí ó wà ní ilàna imúṣẹ̀ bá yìi, a ti sàpẹ̀rẹ̀ àwọn odò méjèjèjì wọ̀nyẹn nínú àṣotẹ̀lẹ̀ Ábúrahámù. Àyíká náà wà láàárín odò méjì ti Ábúrahámù, èyí tí, nígbà tí a bá fi wọn pọ̀ mó odò méjì ti Dániẹ̀li, yóò di odò méré̀n, nítorí ohùn Kristi ni ohùn ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ omi.

Ní ojò kan náà ni Olúwa bá Ábrámù dá májẹ̀mú, ó sì wí pé, “Mo ti fi ilẹ̀ yìi fún irú-ọ̀mọ̀ rẹ̀, láti odò Ejibiti títi dé odò òlá náà, odò Yúfírétí: àwọn Kéni, àti àwọn Kénìsì, àti àwọn Kádímónì, àti àwọn Héti, àti àwọn Pérìsì, àti àwọn Réfáímù, àti àwọn Ámòrì, àti àwọn Kénáàni, àti àwọn Gírgàṣì, àti àwọn Jébùsì.” Jẹ́nẹ̀sìsì 15:18–21.

Ilẹ̀ tí a ẹ̀ ilé́rí fún Ábúrahámù ni gbogbo ayé, èyí tí a ṣojú fún nípasẹ̀ ọ̀ba mẹ̀wáá ní àwọn ojò ikeyìn, nígbà tí ní àwọn ojò àkòkò májẹ̀mú a kà á sí èyà mẹ̀wáá, kì í ẹ̀ àwọn ọ̀ba. Egbèrún méré̀nlélógójì [144,000] yóò wà nínú ìjà pẹ̀lú gbogbo ayé. Nígbà náà ni ayé yóò wà nínú ilàna idánwò ifipámúlẹ̀ ijọ̀sin ojò Àìkú lábẹ̀ ijọ̀ba ayé kan ṣoṣo, lábẹ̀ itọ̀sónà àgbèrè aláwọ̀ pupa pẹ̀lẹ̀bẹ̀ ti Ifihàn orí kẹ̀tadínlógún, ẹ̀ni tí n jọ̀ba lórí ọ̀ba mẹ̀wáá ilẹ̀ ayé. Pẹ̀lú Ábúrahámù, ààmì ijọ̀ àti ipínlẹ̀ ti ère ẹ̀ranko náà ni a ṣojú fún nípasẹ̀ odò Ejibiti, ààmì ìṣẹ̀ ìṣẹ̀lẹ̀ ipínlẹ̀, àti odò Babeli, ààmì ìṣẹ̀ ijọ̀.

Léyìn àwọn nńkan wọnyí, ọ̀rọ̀ Olúwa sì tọ Abram wá nínú iran kan, ó n wí pé,

Má bẹ̀rù, Ábúrámù: Èmi ni apata rẹ, àti ère rẹ tí ó pọ̀jùlọ.

Abramu sì wí pé, Olúwa Olórun, kí ni iwọ yóò fi fún mi, níwọ̀n bí mo ti n lọ láini omọ, àti pé iriju ilé mi ni Éliéséri ará Damásíkù yìi? Abram sì wí pé, Wò ó, iwọ kò fi irú-omọ fún mi: sì kiyèsì i, ẹni tí a bí nínú ilé mi ni yóò jẹ ajogún mi. Sì wò ó, ọ̀rọ̀ Olúwa tọ ó wá, wí pé,

Èyí kì yóò jẹ ajogún rẹ; sùgbón ẹni tí yóò ti inú rẹ gan-an jáde ni yóò jẹ ajogún rẹ. Ó sì mú un jáde síta, ó sì wí pé, Wò ó nísinsin yìi sí ọrun, kí o sì ka àwọn iràwò, bí o bá lè kà wọn: ó sì wí fún un pé, Bákan náà ni irú-omọ rẹ yóò rí.

Ó sì gbàgbọ̀ nínú Olúwa; ó sì kà á sí i fún òdodo. Ó sì wí fún un,

Èmi ni Olúwa tí ó mú ọ jáde láti Úri ti àwọn Kálídià, láti fi ilẹ̀ yìi fún ọ kí o lè jogún un.

Ó sì wí pé, Olúwa Olórun, nípa kí ni èmi yóò fi mọ pé èmi yóò jogún rẹ? Ó sì wí fún un,

Mú màlùù akọ abo tí ó pé ọdún mẹta wá fún mi, àti ewurẹ abo tí ó pé ọdún mẹta, àti àgbò tí ó pé ọdún mẹta, àti àdàbà kékeré, àti omọ àdàbà.

Ó sì mú gbogbo wọnyí wá sódò ara rẹ, ó sì pín wọn sí àárín, ó sì tẹ ẹyọ kòòkan sí idòkojú ara wọn; sùgbón kò pín àwọn ẹyẹ náà. Nígba tí àwọn ẹyẹ ojú ọrun sì n sọkalẹ sórí àwọn òkù eran náà, Ábrámù lé wọn kúrò. Nígba tí oòrùn sì fẹ rọ, oorun jíjin kan bà lé Ábrámù; sì wò ó, ibẹ̀rù òkùnkùn nílá kan sì sùbú lóri rẹ. Ó sì wí fún Ábrámù,

Mọ dájúdájú pé irú-omọ rẹ yóò jẹ àjẹ̀jì ní ilẹ̀ tí kì i se tiwọn, wọn yóò sì máa sìn wọn; wọn yóò sì máa pón wọn lójú fún ọdún egbẹ̀rún mẹrin. Àti orílẹ̀-èdè náà pèlú, èyí tí wọn yóò máa sìn, èmi yóò dájọ̀ rẹ; léyìn náà wọn yóò sì jáde pèlú ọ̀rọ̀ púpọ̀.

Iwọ yóò sì lọ sí ọ̀dò àwọn baba rẹ ní àlàáfíà; a ó sì sìn ọ ní ojọ̀ ogbó rere.

Sùgbón ní iran kerin wọn yóò tún padà wá síhìn-ín: nítorí àìsedéédéé àwọn Amori kò tìi pé.

Ó sì sẹ̀lẹ̀ pé, nígba tí oòrùn wọ, tí òkùnkùn sì sù, wò ó, ilé-iná tí n mú eéfin jáde, àti fitilá tí n jóná, tí ó gba láàárín àwọn ẹ̀yà náà kojá. Génésìsì 15:1–17.

Èni náà tí yóò máa tọ̀ Mósè àti àwọn omọ Israẹli sójú gégé bí ọ̀wọ̀n iná ní ọ̀ru àti gégé bí àwosánmà ní ọ̀sán, ni ó kojá láàárín àwọn ẹ̀yà tí a “gé” wọnyẹn gégé bí iléru tí n mu eéfin jáde àti fitilá tí n jó.

Olúwa sì n lọ níwájú wọn ní ọ̀sán nínú ọ̀wọ̀n àwosánmà, láti tọ̀ wọn ní ọ̀nà; àti ní ọ̀ru nínú ọ̀wọ̀n iná, láti fi imọ̀lẹ̀ fún wọn; kí wọn lè máa rìn lọ ní ọ̀sán àti ní ọ̀ru: Kò sì mú ọ̀wọ̀n àwosánmà kúrò níwájú àwọn èniyàn ní ọ̀sán, tàbí ọ̀wọ̀n iná ní ọ̀ru. Eksodu 13:21, 22.

Atùpà tí n jó àti iléru tí n mú eéfin jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ọ̀wọ̀n ikùukùu tàbí iná náà, ó sì n sọjú fún eroja àsoṭélé kan tí igbésẹ̀ àkókó nínú àwọn igbésẹ̀ mẹta tí ó wà nínú bí Olórun se fi májẹmú múlẹ̀ pèlú Abram. Orí náà bèrẹ̀ pèlú àwọn ọ̀rọ̀ wọnyí pé, “Má bẹ̀rù,” nítorí iránsẹ̀ ángẹ̀lì àkókó ni pé, bẹ̀rù Olórun; àwọn tí wọn sì, bí Abram, bá bẹ̀rù Olórun, wọn kì yóò nílò láti bẹ̀rù Olórun. Oríṣìírìṣìí ibẹ̀rù méjì ni ó wà, nítorí oríṣìírìṣìí èniyàn méjì ni ó wà.

Ní itèsíwájú inú esè májè mú nàà, Abramú gbà Ọlórún gbó, a sì kà á sí òdodo fún un. Àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta nàà bá iṣẹ̀ Ẹ̀mí Mímọ̀ mu gégé bí a ti gbé e kalẹ̀ láti ọwọ̀ Johanu, ẹ̀ni tí ó kòní pé Ẹ̀mí Mímọ̀ n dá èniyàn lójú nípa ohun mẹ̀ta; ẹ̀sẹ̀, òdodo, àti idájó. Àwọn àbùdá wònyí bá àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta nàà mu, nítorí nàà lẹ̀yìn tí a ti gbé ibèrù Ọlórún kalẹ̀ nínú esè májè mú nàà, nígbà nàà ni a fi igbésè kejì tí í ẹ̀ ọ̀dodo hàn, kí ó sì tẹ̀lé e pẹ̀lú ikéde idájó, èyí tí í ẹ̀ iṣẹ̀ kẹ̀ta ti Ẹ̀mí Mímọ̀, àti iránṣẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta. Igbésè àkókó ti májè mú nàà jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ iṣáájú iránṣẹ̀ àngẹ̀lì àkókó, èyí tí ó máa n jẹ̀ fractal ti gbogbo àwọn iránṣẹ̀ mẹ̀ta nàà nígbà gbogbo. Àwọn igbésè mẹ̀ta ti ilàna májè mú nàà dúró fún àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta ti Ifihàn orí kerinlá.

Lẹ̀yìn tí a ka Abramú sí olódodo, ní fifi àmì sí àngẹ̀lì kejì, ó pèsè ẹ̀bọ̀ kan; nítorí a máa n pèsè ẹ̀bọ̀ nàà diẹ̀ sáájú igbésè kẹ̀ta idájó. Ẹ̀bọ̀ nàà dúró fún ẹ̀bọ̀ àwọn ọ̀mọ̀ Léfi ti Malaki mẹ̀ta, tí a gbé sókè gégé bí àsíá. Gégé bí àkókò mẹ̀ta ti ọ̀dún m̀erínláààdòta nínú ayé Mósè ẹ̀ n sọ̀jú àwọn irántí àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta, bẹ̀ẹ̀ ni ogójì ọ̀dún àkókó ti Mósè ní gbogbo igbésè mẹ̀ta ti irántí àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta nàà.

Ní ibi tí ẹ̀rì Mósè ti bèrè ni ó wà pẹ̀lú bí àwọn òbí rẹ̀ ẹ̀ bẹ̀rù Ọlórún, (igbésè àkókó), lẹ̀yìn èyí ni àdánwò ojù-rírí tẹ̀lé. Igbésè kejì sì ní àdánwò ojù-rírí kan nínú, gégé bí ó ti rí nínú Dániẹ̀lì orí kìn-ín-ní, nígbà tí Dániẹ̀lì kókò bẹ̀rù Ọlórún tí ó sì kọ̀ láti jẹ̀ ọ̀unjẹ̀ ti Bábílònì, lẹ̀yìn nàà a sì dán án wò lórí ipilẹ̀ irísí ara rẹ̀. Lẹ̀yìn nàà, fún Dániẹ̀lì, ó jẹ̀ àdánwò kẹ̀ta ní ọ̀dún mẹ̀ta lẹ̀yìn nàà láti ọwọ̀ ọ̀ba Nebukadinésàrí, àpẹ̀rẹ̀ ọ̀ba àrìwá àti òfin Ojọ̀ Àìkú, èyí tí í ẹ̀ iránṣẹ̀ àwọn àngẹ̀lì kẹ̀ta.

Àwọn òbí Mósè bẹ̀rù Ọlórún, wón sì fi í sínú ọ̀kọ̀ ojù omi nínú omi, ọ̀mọ̀bìnrin Fàráò sì ni a darí wà láti rí ipò nàà, lẹ̀yìn nàà ó sì ẹ̀ idájó ní itẹ̀wọ̀gbà fún igbàlà ọ̀mọ̀ nàà. Ibèrè ayé Mósè jẹ̀ àpẹ̀júwe májè mú tí Ọlórún dá pẹ̀lú aráyé, lẹ̀yìn nàà sì ni Ọlórún tún ẹ̀ májè mú pẹ̀lú orílẹ̀-èdè àyànfẹ̀ kan tí a yàn lára aráyé nípasè Mósè. Májè mú Nòà pẹ̀lú aráyé dúró fún ọ̀pọ̀ èniyàn nílá nàà, májè mú Mósè pẹ̀lú àwọn èniyàn àyànfẹ̀ sì ni egbèrún m̀erínlélógòrin àti egbèrún m̀erínlélógòta. Ẹ̀bọ̀ tí Ábrámù yòò rú láti fi fidí májè mú nàà múlẹ̀ ru ààmì májè mú Nòà, gégé bí ó ti rí pẹ̀lú Mósè, ẹ̀ni tí ó mú àsoṭẹ̀lẹ̀ Ábrámù ẹ̀ ní ọ̀pọ̀ ọ̀rúndún lẹ̀yìn nàà.

Ẹ̀bọ̀ nàà ní oríṣíríṣi ẹ̀ranko m̀arùn-ún; m̀alùù abo ọ̀mọ̀ ọ̀dún mẹ̀ta, ewúré abo ọ̀mọ̀ ọ̀dún mẹ̀ta, àgbò ọ̀mọ̀ ọ̀dún mẹ̀ta, àdàbàlé, àti ọ̀mọ̀ àdàbà. Wón fi àwọn ẹ̀yẹ̀ nàà silẹ̀ ní pípé, sùgbón m̀alùù abo, àgbò, àti ewúré abo nàà ni a “gé” sí idajì méjì. Ẹ̀bọ̀ nàà jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ gbígbé àsíá kan sókè ní àwọn ojọ̀ ikeyìn gégé bí àyèwò ojù fún aráyé. Àmì ojù tí a fi fún ọ̀mọ̀bìnrin Fàráò ni ọ̀mọ̀-ọwọ̀ Mósè nínú ọ̀kọ̀. Ọ̀kọ̀ nàà jẹ̀ àmì aṣojú àwọn ọ̀kàn méjọ̀ tí ó wà nínú ọ̀kọ̀. Nónbà “méjọ̀” ni a ti fi múlẹ̀ gégé bí ọ̀kàn nínú àwọn àbùdá àsoṭẹ̀lẹ̀ ti àsíá egbèrún lònà ọ̀gòrùn-ún m̀erínlélógójì. Nígbà tí o bá ronú lórí àwọn ẹ̀bọ̀ ẹ̀ranko m̀arùn-ún nàà, tí o sì pín mẹ̀ta sí idajì, nígbà nàà ni ẹ̀bọ̀ rẹ̀ yòò jẹ̀ ọ̀wò méjọ̀, gégé bí a ti sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípa Nòà, tí a sì tún fi í múlẹ̀ nínú ẹ̀bọ̀ Ábúrámù.

Àwọn ẹ̀ranko m̀arùn-ún wònyí, nígbà tí a bá pín wón gégé bí Ọlórún ti pàṣẹ̀, n sàpẹ̀rẹ̀ nóm̀bà “méjọ̀,” àti nípa bẹ̀ẹ̀, wón n sàpẹ̀rẹ̀ àwọn ọ̀kàn wònyẹn ní iparí ayé tí a fi àwọn ọ̀kàn “méjọ̀” tí ó wà lórí ọ̀kọ̀ ààkì ẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ wón. Àmì ikolà, èyí tí í ẹ̀ igbésè kejì nínú májè mú m̀etalọ̀kan Ábúrámù, ni a ní láti ẹ̀ ní ojọ̀ “kejọ̀” lẹ̀yìn ibi, a sì rọ̀pò àtò nàà pẹ̀lú iribomi, èyí tí n sàpẹ̀rẹ̀ àjìnde Kristi tí ó ṣẹ̀lẹ̀ ní ojọ̀ “kejọ̀.” Nóm̀bà “méjọ̀” jẹ̀ àbùdá tí a ti fi idí rẹ̀ múlẹ̀ nínú àwọn májè mú ti Nòà àti ti Mósè pẹ̀lú, wón sì n sàpẹ̀rẹ̀ egbèrún m̀okànlá-le-lógòrin [144,000] nàà tí a ó gbé ga sókè gégé bí ọ̀rẹ̀ àsíá, àti ẹ̀ni tí í ẹ̀ “kejọ̀” tí ó jẹ̀ ti àwọn méjẹ̀.

Àwọn ẹranko márùn-ún wọnyẹn dúró fún àwọn wúndiá ologbón márùn-ún, tí “ẹjọ” tó wà nínú ọkò náà jẹ àpẹẹrẹ wọn, yóò sì la kúrò nínú ayé àtijọ wọ ayé tuntun—láirí ikú.

Èbọ Abramú jẹ ẹbọ mímọ, nítorí gbogbo àwọn ẹranko inú ẹbọ náà jẹ ẹranko mímọ; pèlú gbogbo wọn sì n sàfihàn àwọn ẹranko pàtàkì tí a máa n lò fún ẹbọ sísun pátápátá. Ìhìn işé angẹli àkókó ní àşẹ láti jòsìn Èlédáá, àti pé àwọn ẹranko irúbo pàtàkì nínú işé ibi mímọ tí a yóò fi kalẹ nígbà tí àşotélé Abramú şe ní àkókò Mose ni a gbé kalẹ gégé bí ẹbọ ijòsìn, nígbà kan náà pèlú gégé bí àpẹẹrẹ ipè angẹli àkókó láti jòsìn Èlédáá.

Èşẹ kerinlélógún sọ ní kedere pé, “Ní ojọ náà ni Olúwa bá Ábrámù dá májẹmù.” Èyí sì fi àkókó nínú igbésẹ méta tí ó jẹ àpẹẹrẹ àwọn ángẹli méta tí Ìfihàn orí kerinlá sọ hàn. Ìgbésẹ májẹmù tí ó wà nínú Genesisi orí kẹ̀èdógún dúró fún ìhìn işé ángẹli àkókó ti Ìfihàn orí kerinlá, èyí tí ángẹli keji tẹ lé, ẹni tí a fi igbésẹ keji májẹmù Ábrámù tí a rí nínú Genesisi orí ketádínlógún şe àpẹẹrẹ rẹ.

Ní igbésẹ keji, a yí orúko Ábúrámù padà sí Ábúrahámù. Ábúrámù túmò sí “a gbé baba ga,” Ábúrahámù sì túmò sí “baba ọpọ orilẹ-èdè.” Nínú ipè Ábúrámù, a fi ilé rí pé yóò di orilẹ-èdè nílá fún un, şugbón a kò fi idí ilé rí náà múlẹ títí di àkókò tí a yí orúko Ábúrámù padà. Nígbà náà ni ó di baba àkókó fún àwọn èniyàn májẹmù tí a yàn. Ìgbésẹ tí ó telé e şe àfihàn iránşé ángẹli kẹta bí a şe dán Ábúrahámù wò nípa fifi Ísáki rúbo, èyí tí ó şe àpẹẹrẹ agbelebu, tí ó sì şe àpẹẹrẹ October 22, 1844, tí ó tún şe àpẹẹrẹ òfin Ojọ-Àikú—èyí tí í şe iránşé ángẹli kẹta. Ìgbésẹ májẹmù kẹta náà ni a mú şe ní ojọ keji lélógún oşù October ní ọdún 1844, a sì fi í hàn nínú Jẹnẹsisi ogún-dín-lógún.

Ní igbésẹ keji, èyí tí í şe ihinrere ángẹli keji, níbi tí a ti yí orúko Ábúrámù padà, ni a ti fi ilàna ikoła kalẹ gégé bí “àmi” àwọn èniyàn májẹmù àti ibáşepọ wọn pèlú Olorun. Nínú itàn ihinrere ángẹli keji ni a ti di àwọn èniyàn Olorun ní èdidi. A gbé wọn sókè gégé bí àşía ní ihinrere ángẹli kẹta tí òfin Ojọ Àikú n şojú fún, şugbón a di wọn ní èdidi ní àkókò diẹ kí òfin Ojọ Àikú tó dé, èyí tí nínú itàn àwọn Milléraití yóò jẹ, diẹ kí ilẹkùn tó ti pa ní October 22, 1844.

Bákan náà ni ó rí pèlú àwọn àşẹ méta tí ó jáde láti Babeli tí wọn bèrè àşotélé ọdún 2300 náà, èyí tí ó parí nígbà ibowọ angẹli kẹta ní October 22, 1844. Tẹnpilí náà ni a parí ní àkókò itàn àşẹ keji, lẹyin àşẹ àkókó, şugbón kí àşẹ kẹta tó dé. A fi àwọn ipilẹ rẹ lélẹ ní àkókò àşẹ àkókó, a sì parí ilẹ tẹnpilí náà ní àkókò itàn àşẹ keji. Àşẹ kẹta ní 457 BC bèrè ọdún 2300 náà, nígbà tí àşẹ náà fúnra rẹ sì dá àşẹ-orilẹ-èdè padà fún àwọn Júù. Ní àmi-òna kẹta ni a ti gbé ijọba kalẹ, gégé bí a ti sàfihàn rẹ nínú imúpadàbòsípò àşẹ-orilẹ-èdè ní àşẹ kẹta àti nínú gbígbé ijọ ajagunmálú sókè gégé bí àşía ní òfin Ojọ-Àikú.

Àşẹ kẹta náà şàpẹẹrẹ didé ángẹli kẹta sí igbéyàwó náà ní October 22, 1844. Ìyàwó n pèsè ara rẹ tán kí igbéyàwó tó wáyé, kí í şe ní àkókò igbéyàwó náà. Ìdidi àwọn ọkẹ mērinlélógórin [144,000] ni a n mú şe kété şáájú òfin Ojọ Àikú, ní àkókò tí a fi wólí sàfihàn gégé bí àwòrán idánwò ère ẹranko náà. A ti sọ fún wa pé idánwò ère ẹranko náà ni idánwò tí a gbódó kojá nínú rẹ kí àkókò oore-ọfẹ tó parí.

“Olúwa ti fi hàn mí ní kedere pé àwòrán ẹranko náà yóò dá sílẹ kí àkókò idánwò tó parí; nítorí pé yóò jẹ idánwò nílá fún àwọn èniyàn Olorun, èyí tí a ó fi pinnu ipín ayérayé wọn. Ìpo yín jẹ àdalù ifarapa-àriyànjiyàn tí kò ní ibámu pọ tó beşé tí ó fi jẹ pé diẹ péré ni a ó tan je.”

“Nínú Ìfihàn 13 ni a ti sàfihàn kókò-òrò yìí ní kedere; [Ìfihàn 13:11–17, tí a fa òrò rẹ̀ yọ].”

“Èyí ni idánwò tí àwọn èniyàn Olórún gbòdò ní kí a tó fi èdidi di wọn. Gbogbo àwọn tí ó fi ìsòtító wọn sí Olórún hàn nípa pípa òfin Rẹ̀ mọ̀, tí wọn sì kò láti gba ojó ìsinmi èkè kan, ni a ó kà sí lábé àsíá Olúwa Olórún Jèhófà, wọn yóò sì gba èdidi Olórún aláàyè. Sùgbón àwọn tí ó fi òtító tí ó ti òdò òrun wá silẹ̀ tí wọn sì gba Sábáàti ojó Àìkú, wọn yóò gba àmì ẹranko náà.”
Manuscript Releases, volume 15, 15.

Ilẹ̀kùn náà ti pa ní October 22, 1844, ní fifi àpẹ̀rẹ̀ hàn fún ilẹ̀kùn tí a ó pa ní àkókò òfin Sunday. Sister White sọ pé idánwò ère ẹranko ni idánwò tí a gbòdò kojá “sáájú” kí àkókò àánú tó parí, ó sì tún sọ pé nínú idánwò náà ni a ti pinnu ipín ayérayé wa. Sáájú òfin Sunday, iyáwó n mú ara rẹ̀ sẹ́tán, èyí sì nílò kí ó ní aṣọ̀ igbáyàwó tí ó yẹ, aṣọ̀ kan tí a ó fi iná imímọ̀ ti Aṣojú Májẹ̀mú sọ di mímọ̀. A fi èdidi náà lé e sáájú igbáyàwó, lẹ̀yìn náà sì ni igbáyàwó náà n sẹ̀lẹ̀ ní àkókò òfin Sunday.

Arábinrin White fi hàn pé ididi náà jẹ̀ ifidí-múlẹ̀ sínú òtító, ní ti ogbón-inú àti ní ti ẹ̀mí pẹ̀lú. Ó tún fi hàn sí i pé “nígba tí” a bá fi èdidi di àwọn èniyàn Olórún, “lẹ̀yìn náà” ni igbón-riri àwọn idájó Olórún yóò dé. Igbón-riri náà ni àwọn idájó tí ó bẹ̀rẹ̀ ní iṣẹ̀lẹ̀ ilẹ̀-írú ti Ìfihàn mọ̀kánlá, èyí tí í sẹ̀ òfin Ojọ̀ Àìkú ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà.

Tẹ̀npilì àwọn Mílàràiti ni a parí ní àkókò Igbe Ààrín Òru, èyí sì n fi hàn pé a fi èdidi náà lé lẹ̀ kí ó tó dé àmì ọ̀nà kẹ̀ta ti idájó. Nínú májẹ̀mú Ábúráhámù, igbésẹ̀ kẹ̀ta ti idájó ni Ísáákì lórí Òkè Móríá, tí ó jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ kí í sẹ̀ ti Kristi nikan lórí àgbélẹ̀bùú, sùgbón pẹ̀lú ti ẹ̀bọ̀ àwọn ọ̀mọ̀ Lẹ́fi nínú Malaki mẹ́ta.

Yóò sì jókòò gẹ́gẹ̀ bí alátúnṣe àti aṣọ̀mọ̀ wúrà-fàdákà: yóò sì sọ àwọn ọ̀mọ̀ Lẹ́fi di mímọ̀, yóò sì yà wọn mọ̀ gẹ́gẹ̀ bí wúrà àti fàdákà, kí wọn lè fi ẹ̀bọ̀ òdodo rúbọ̀ sí Olúwa. Nígba náà ni ẹ̀bọ̀ Júdá àti ti Jerúsálẹ̀mù yóò dùn mọ̀ Olúwa, gẹ́gẹ̀ bí ti ojọ̀ igbàani, àti gẹ́gẹ̀ bí ti ọ̀dún iṣáájú.

Èmi yóò sì sùnmo yín fún idájó; èmi yóò sì jẹ̀ ẹ̀lẹ̀rìi kánkán sí àwọn oṣó, àti sí àwọn panságà, àti sí àwọn tí n búra èké, àti sí àwọn tí n ní alágbàṣe ní inílára nínú owó oṣù rẹ̀, opó, àti aláiní baba, àti àwọn tí n yí àjẹ̀jì kúrò nínú ẹ̀tọ̀ rẹ̀, tí wọn kò sì bẹ̀rù mi, ni Olúwa àwọn ọ̀mọ̀-ogun wí.
Malaki 3:3–5.

Lẹ̀yìn ilàna iwènùmọ̀ náà, ẹ̀bọ̀ náà yóò “lẹ̀yìn náà” dà bí ti ojọ̀ àtijó, a sì n pèsè ẹ̀bọ̀ náà ní àkókò iṣe ikeyin idájó, nítorí nígba náà ni a fi àwọn ọ̀mọ̀ Lẹ́fi tí a ti wènùmọ̀ tí a sì ti pèsè gẹ́gẹ̀ bí ẹ̀bọ̀, sẹ̀ àfihàn iyàtò sí àwọn wúndiá aṣiwèrè tí Kristi yóò jẹ̀ “ẹ̀lẹ̀rìi kánkán sí.” “Èlẹ̀rìi kánkán” náà ni “ẹ̀lẹ̀rìi olóòtító sí ijọ̀ Laodikia,” ẹ̀ni tí ó ju Sebná bí bọ̀òlù sí pápá jìjìn, tí ó sì n tú àwọn ará Laodikia jáde kúrò ní ẹ̀nu Rẹ̀ nípasẹ̀ igbagbọ̀ olókikí. Iyàtò láàárín àlikámà àti ẹ̀pò yóò yára, nítorí àwọn iṣipò ikeyin jẹ̀ àwọn tí n lọ̀ ní kánkán. Ojìṣẹ̀ kánkán náà ni Ẹ̀ni tí ó wá sí tẹ̀npilì Rẹ̀ lójìjì nínú Malaki mẹ́ta.

Gíga ẹ̀bọ̀ náà sókè nínú Malaki “gẹ́gẹ̀ bí i ti ojọ̀ àtijó,” ni gíga àpáásí àwọn ọ̀ké mẹ̀rinlélógórin [144,000] sókè; ó jẹ̀ gíga ẹ̀bọ̀ àkàrà igbì méjì ti Pẹ̀ntíkòsítì sókè; ó jẹ̀ gíga ẹ̀jò náà sókè lórí ọ̀pá ní aginjù; ó sì jẹ̀ gíga Kristi sókè lórí àgbélẹ̀bùú, àti gíga Sádírakì, Mésakì àti Abẹ̀dinigo sókè nínú ilẹ̀ iná tí n jọ̀ pẹ̀lú Kristi nígba tí gbogbo ayé n yà á silẹ̀, tí wọn sì n sẹ̀ iyanu; ó jẹ̀ itẹ̀jádé àtẹ̀ oníròyìn

1843, àti ètè tí a pinnu fún àtẹ oníròyìn 1850.

Ó jẹ ní igbésẹ̀ kejì májẹ̀mú Ábúráhámù ní a tí ẹ̀tí a sí fí mú ilàná ikòlálà ẹ̀, bẹ̀ẹ̀ ní ó di àmì májẹ̀mú nàá. Ábúráhámù, yàtò sí Mósè, kọ Ísákì ní ikòlálà lésẹ̀kẹ̀sẹ̀, kí nígbà tí yóò gbé e sókè gégé bí ẹ̀bọ̀ ní igbésẹ̀ kẹ̀ta, Ísákì lè ọ̀jọ̀ fún àmì nàá. Àmì nàá ní a ó sì rọ̀pò lẹ̀yìn nàá pẹ̀lú iribòmì, èyí tí àwọn mèjèjẹ̀jì jọ́ n pèsè ẹ̀lẹ̀rì méjì sí àmì àgbélébùú nàá.

“Kí ni èdìdì Ọ̀lórùn aláàyè, tí a fí sí iwájú orí àwọn èniyàn Rẹ̀? Ó jẹ̀ àmì kan tí àwọn àngẹ̀lì lè kà, ẹ̀sẹ̀gbon tí ojú èniyàn kò lè kà; nítorí àngẹ̀lì apanirun gbòdò rí àmì iràpadà yìí. Ọ̀kàn ọ̀lógbon tí rí àmì àgbélébùú Kalfári nínú àwọn ọ̀mọ̀kúnrin àti ọ̀mọ̀binrin tí Olúwa tí gbà gégé bí tirẹ̀. A tí mú ẹ̀sẹ̀ irẹ̀kojá òfin Ọ̀lórùn kúrò. Wọn wọ ọ̀sọ̀ igbéyàwó, wọn sì n ẹ̀sẹ̀gboràn, wọn sì jẹ̀ olóòótó sí gbogbo àwọn ọ̀sọ̀ Ọ̀lórùn.” Manuscript Release, nọ́nbà 21, 51.

Ní igbésẹ̀ àkókò májẹ̀mú nàá nínú Jẹ̀nẹ̀sìsì orí kẹ̀ẹ̀dógún, a fí àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò ọ̀dún irinwó igbèkùn hàn, Pọ̀lù sí fí àkókò kan nàá hàn gégé bí ọ̀dún irinwó lẹ̀ ọ̀gbon. Ísírò Pọ̀lù bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú ipè nàá nínú Ẹ̀kísódù orí kejilá, nítorí ó kà àkókò àjòjì Abramú pẹ̀lú un. Nígbà tí a bá fara balẹ̀ ronú lórí rẹ̀, ọ̀dún irinwó ní ibàsepò pẹ̀lú ọ̀gbon ọ̀dún jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ kan tí Pọ̀lù gbé kalẹ̀, ọ̀dún irinwó tí Abramú sì gbé kalẹ̀ jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ miiran. Nítorí nàá, kí ni àkókò ọ̀dún irinwó dúró fún, kí ni àkókò ọ̀dún irinwó lẹ̀ ọ̀gbon dúró fún, kí sì ni ọ̀gbon ọ̀dún dúró fún?

Àwọn akẹ̀kọ̀ọ̀ tí fí hàn ní ọ̀nà tí ó yẹ̀ pé a lẹ̀ pín ọ̀górùn-ún mẹ̀rin ọ̀dún àti ọ̀gbon nàá sí àkókò méjì tí ọ̀dún igba ó lẹ̀ mẹ̀ẹ̀dógún; àkókò àkókò jẹ̀ láìsì isẹ̀gbẹ̀ àti irùsókè, ẹ̀sẹ̀gbon èkejì jẹ̀ irùsókè.

Abrahamu wọ ilẹ̀ Kenaani ní ọ̀mọ̀ ọ̀dún márùn-ún-dín-lọ̀górìn, a sì bí Isaaki nígbà tí Abrahamu pé ọ̀mọ̀ ọ̀dún ọ̀górùn-ún kan (ní ọ̀dún márùn-ún-lẹ̀-logún lẹ̀yìn nàá). A bí Jakọ̀bu nígbà tí Isaaki pé ọ̀mọ̀ ọ̀dún ọ̀gọ̀ta, Jakọ̀bu sì wọ ilẹ̀ Ejibiti nígbà tí ó pé ọ̀mọ̀ ọ̀dún ọ̀górùn-ún kan àti ọ̀gbon. Èyí jẹ̀ àpapọ̀ ọ̀dún igba ó lẹ̀ mẹ̀ẹ̀dógún ní Kenaani àti ọ̀dún igba ó lẹ̀ mẹ̀ẹ̀dógún ní Ejibiti, tí gbogbo rẹ̀ jẹ̀ ọ̀dún irinwó ó lẹ̀ ọ̀gbon. Fún akẹ̀kọ̀ọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀, èyí pèsè ẹ̀rì méjì, láti inú ààmì májẹ̀mú méjì, fún Paulu, gégé bí Abramú pẹ̀lú ẹ̀ ní iyípadà orúko. Paulu so irinwó ó lẹ̀ ọ̀gbon dí mímọ̀, Abramú sì so irinwó. Ìmúşẹ̀ lórí ilà lórí ilà tí àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò méjì tí ó ní ibátan ní a so mó àkókò májẹ̀mú àkókò tí ó ọ̀şamòná sí idásilẹ̀ àwọn èniyàn àyànfẹ̀ Ọ̀lórùn.

Nígbà tí Kristi wọ inú itàn ayé láti fí mú májẹ̀mú nàá dúró ọ̀şinşin pẹ̀lú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ fún ọ̀sẹ̀ kan, ọ̀sẹ̀ nàá ọ̀jọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò méjì tí ó ní ibàsepò pẹ̀lú ara wọn. Àsọtẹ̀lẹ̀ ọ̀dún irinwó àti ọ̀gbon tí Pọ̀lù lè pín sí apá méjì tó dógba, gégé bí ó tí rí pẹ̀lú ọ̀sẹ̀ Kristi. Ọ̀dún 215 ní Kenaani, lẹ̀yìn èyí ní ọ̀dún 215 ní Ejibiti, tí n ọ̀şapẹ̀rẹ̀ ẹ̀rì Kristi ní tí ara Rẹ̀ fún ọ̀jọ̀ 1260, lẹ̀yìn èyí ní ọ̀jọ̀ 1260 tí ẹ̀rì Kristi nínú ẹ̀ni àwọn ọ̀mọ̀-èyìn Rẹ̀. Ọ̀jọ̀ 2520 tí Kristi fí mú májẹ̀mú nàá dúró ọ̀şinşin tún ọ̀jọ̀ àwọn àkókò méje tí ó jẹ̀ “ìjà májẹ̀mú Rẹ̀.”

Láti ọ̀dún 723 ọ̀şájú ibí Kristi tí tí dé 1798 jẹ̀ ọ̀dún 2520, a sì pín àwọn ọ̀dún wọnyẹn sí àkókò méjì tí ọ̀dún 1260, tí n ọ̀şọ̀jù isin keferi tí n tẹ̀ ibi mímọ̀ àti ogun nàá mọ̀lẹ̀ fún ọ̀dún 1260, lẹ̀yìn èyí ní ijọ̀ba páápà tí n tẹ̀ ibi mímọ̀ àti ogun nàá mọ̀lẹ̀ fún ọ̀dún 1260. Àárín ọ̀sẹ̀ Kristi ní àgbélébùú, àti àárín ọ̀sẹ̀ nàá (538) mú ọ̀dún 1260 tí ẹ̀rì keferi wá, lẹ̀yìn èyí sì ní ọ̀dún 1260 tí ẹ̀rì keferi láti ọ̀dò ọ̀mọ̀-èyìn ijọ̀ba páápà tí ẹ̀sìn keferi. Nígbà tí a fún ijọ̀ba oore-ọ̀fẹ̀ Kristi ní agbára ní àgbélébùú, ó jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ 538, nígbà tí a fún ijọ̀ba ọ̀şòdì-sí-Kristi ní agbára. Ní àgbélébùú, a kojá Israẹ̀lì gidì lọ̀, Israẹ̀lì

ti ẹmí sí bẹ̀rẹ̀. Ní 538, a kojá ìsìn keferi gidi lọ, ìsìn keferi ti ẹmí sí bẹ̀rẹ̀.

Àsọtẹ̀lẹ̀ Ábúrámù ti ọ̀dún irinwó, náà sí jẹ́ ọ̀dún irinwó lé ọ̀gbòn. Àsọtẹ̀lẹ̀ kan náà ni, sùgbòn a fi àwòrán májẹ̀mù méjì hàn án. Àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ àsikò méjèjì wònyí tí wòn ní ìbátan, n sàfihàn ìṣẹ̀gbẹ̀kùn àti idándè àwọn èniyàn Olórùn tí yóò ṣe ní ìbẹ̀rẹ̀ itàn májẹ̀mù Ísírẹ̀lì àtijọ́. Ní ọ̀pín itàn májẹ̀mù Ísírẹ̀lì àtijọ́, àsọtẹ̀lẹ̀ àsikò kan wà tí ó bá òmiràn mu, nínú ìbáṣepọ̀ ojọ́ kan fún ọ̀dún kan, báyii ni ó ṣe n tọ́ka sí àsọtẹ̀lẹ̀ àsikò méjì tí ó n tẹ̀numọ́ idándè àti ìṣẹ̀gbẹ̀kùn.

Nínú itàn àárín ìbẹ̀rẹ̀ àti ọ̀pín Ísírẹ̀lì igbàani ni a ti rí Dániẹ̀lì nínú igbẹ̀kùn Bábílónì. Látí inú itàn májẹ̀mù náà, èyí tí ó ṣe idánimọ̀ ìsìn rú àti ilé rí igbàlà; ni a ti gbé àsọtẹ̀lẹ̀ kalẹ̀, èyí tí ó so itàn májẹ̀mù Ísírẹ̀lì igbàani pọ̀ mọ́ itàn májẹ̀mù Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní. Nínú iwé Dániẹ̀lì, a ṣe idánimọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò méjì. “Ìbúra” “ìgbà méje” ti Mósè nínú Lefitíkù ogún-ún mẹ́fà ni a ṣe idánimọ̀ rẹ̀ nínú Dániẹ̀lì 9/11, bẹ̀cè ni ìbèèrẹ̀ eṣẹ̀ kẹ̀tálá nínú Dániẹ̀lì méjọ́, tí ó mú wa dé idáhùn eṣẹ̀ kẹ̀rinlá, èyí tí ó ṣe idánimọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ọ̀dún 2300. “Ìbúra” náà, èyí tí bí a bá ṣe ó, ó di “ègún Mósè” nínú Dániẹ̀lì mèsàn-án eṣẹ̀ kọ̀kànlá, nígbà tí a mú un ṣe sí ijọba guúsù ní ọ̀dún 677 sáájú Kristi, ó sì parí ní October 22, 1844, gégé bí ọ̀dún 2300 náà ṣe parí. Àwọn itúkà 2520 méjèjì wà nínú ìbèèrẹ̀ eṣẹ̀ kẹ̀tálá, àti idáhùn eṣẹ̀ kẹ̀rinlá ní 2300.

Gégé bí ó ti rí pẹ̀lú Mósè, alifa ti itàn ìbáṣepọ̀ májẹ̀mù Ísírẹ̀lì igbà àtijọ́, àti gégé bí ó ti rí pẹ̀lú Kristi, omega ti itàn ìbáṣepọ̀ májẹ̀mù Ísírẹ̀lì igbà àtijọ́, bẹ̀cè ni itàn ìbẹ̀rẹ̀ alifa ti Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní ní àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ àsikò méjì tí wòn ní ìbáṣepọ̀ pẹ̀lú ara wọn. Ọ̀kan sàpẹ̀rẹ̀ idè àti ẹ̀rú, èkejì sí sàpẹ̀rẹ̀ idásílẹ̀. Ẫpín ọ̀dún 430 sí àkókò méjì tó dọ̀gba nínú itàn alifa ti Ísírẹ̀lì igbà àtijọ́ jẹ́ àpẹ̀rẹ̀ ìṣàpín àsọtẹ̀lẹ̀ tí a tún ṣe nínú ọ̀sẹ̀ tí Kristi fi mú májẹ̀mù náà dúró sìn sìn, àti àkókò idájọ́ tí ó ní ìbáṣepọ̀ pẹ̀lú rẹ̀ fún pípa májẹ̀mù náà, tí a pín sí àkókò méjì tó dọ̀gba, n gbé ẹ̀lẹ̀rìí méjì kalẹ̀ pé itàn alifa ti Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní yóò ní idimú àsọtẹ̀lẹ̀ tó jọra. Ọ̀dún 2520 àti ọ̀dún 2300 tí wòn parí ní àkókò kan náà pèsè ẹ̀lẹ̀rìí kẹ̀ta ti àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ àsikò méjì tí wòn ní ìbáṣepọ̀ pẹ̀lú ara wọn, tí wòn ní àsọtẹ̀lẹ̀ kan tí a pín dọ̀gba ní àárín.

Àwọn ẹ̀lẹ̀rìí mẹ́ta yóò mú ọ̀kàn kan retí pé nígbà tí Olúwa bá wọ inú májẹ̀mù pẹ̀lú ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rìnlélógòjì ọ̀gòrùn-ún àti ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rìn [144,000] nínú itàn omega ti Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní, pé àsọtẹ̀lẹ̀ méjì yóò wà tí ó ní í ṣe pẹ̀lú àkókò àsọtẹ̀lẹ̀, àti àkókò kan tí ó so mọ́ ọ̀n tí a pín sí apá méjì dọ̀gba; sùgbòn èyí kò lè rí bẹ̀cè, nítorí nígbà tí Olúwa wọ inú májẹ̀mù pẹ̀lú Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní, Ó gbé ọ̀wọ́ Rẹ̀ sókè sí ọ̀run, Ó sì kéde pé àkókò kì yóò sí mọ́.

Májẹ̀mù àwọn ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rìnlélógòjì ni a fi àwòrán hàn nínú àkàrà igbì méjì ti ọ̀rẹ̀ èso àkókò alikama. Ètò wòlìí ti ẹ̀lẹ̀rìí mẹ́ta, tí ẹ̀lẹ̀rìí onípele-méjì tí kò ní ìyàtò àkókò wòlìí sí tẹ̀ lé, ni a rí nínú ọ̀rẹ̀ Ábúrámù ti ẹ̀gbọ̀rọ̀ málúù abo kan (tí a pín sí méjì ní dọ̀gba), ewúré abo kan (tí a pín sí méjì ní dọ̀gba), àti àgùntàn akọ kan (tí a pín sí méjì ní dọ̀gba), lẹ̀yìn náà ni àdàbàlé kan àti ẹ̀yẹ̀lé kan.

Gbogbo ẹ̀bọ́ mẹ́ta àkókò ní ọ̀dún mẹ́ta tí a so mọ́ ààmì ìṣàpẹ̀rẹ̀ wọn, èyí sì n fi hàn pé wòn dúró fún ẹ̀bọ́ mẹ́ta tí wòn ní àkókò àsọtẹ̀lẹ̀. Kì í ṣe pé ẹ̀bọ́ mẹ́ta náà nikan ni wòn ní àkókò àsọtẹ̀lẹ̀, sùgbòn ọ̀kọ̀ọ̀kan wòn ní àkókò àsọtẹ̀lẹ̀ tí a pín déédé sí àkókò méjì. Àdàbà kékeré àti omọ ẹ̀yẹ̀lé kò ní ojọ́-ori kankan tí a so mọ́ wọn; ohun tí a béèrẹ̀ nikan ni pé kí wòn jẹ́ omọ́, nítorí wòn n sàpẹ̀rẹ̀ iran ikeyin àwọn èniyàn májẹ̀mù, ẹ̀ni tí a fi àwọn ẹ̀yẹ̀ méjì, tàbí agbo ẹ̀ran méjì, sàpẹ̀rẹ̀.

Àwọn agbo ẹran méjèjèjì dúró fún ọ̀pọ̀ èniyàn nílá nàà àti ẹgbẹ̀rún m̀erínlélógójì ọ̀kẹ̀ m̀erínlélógójì, sùgbón àwọn ẹ̀yẹ̀ méjèjèjì ní itumò kejì. Àdàbà jẹ̀ ọ̀kan nínú àwọn ẹ̀bọ̀ fún ibi mínmò, àti pé nígbà tí o bá wá idánimò àdàbà gégé bí ẹ̀bọ̀, ní ọ̀pọ̀ igbà ju bẹ̀ẹ̀ lọ, ó máa n tùmò sí irú ẹ̀yẹ̀lé kan; nígbà tí ẹ̀yẹ̀lé nínú ẹ̀bọ̀ Abramú n fí hàn pé ẹ̀yẹ̀ nàà sì kéré gan-an tó bẹ̀ẹ̀ tí kò tii ní iyẹ̀, tàbí tí ó burú jù bẹ̀ẹ̀ lọ, ẹ̀yẹ̀ kan tí wón ti fà iyẹ̀ rẹ̀ yọ. Ní ipele àsoṭelẹ̀ yí, àwọn ẹ̀yẹ̀ méjèjèjì ni àlikámà àti èpò.

Ní ojò ikeyin, a ó gbé àsiá nàà sókè sí àwọn ọ̀run bí ẹ̀yẹ̀, yòò sì ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ gan-an ní àkókò tí àwọn ẹ̀yẹ̀ aláimò méjì yòò gbé iwà-búburú sókè, tí wón yòò sì fí í jókòò lóri itẹ̀ rẹ̀ ní Sínári.

Léyìn nàà, àngẹ̀lì tí n bá mi sọ̀rọ̀ jade lọ, ó sì wí fún mi pé, Gbé ojú rẹ̀ sókè nísinsin yí, kí o sì wo ohun tí n jade lọ yí. Mo sì wí pé, Kí ni í ẹ̀? Ó sì wí pé, Èyí ni ẹ̀fà tí n jade lọ. Ó tún wí pé, Èyí ni àwòrán wón ní gbogbo ilẹ̀ ayé. Sì kiyèsì i, a gbé tálẹ̀ntì ọ̀jẹ̀ sókè; èyí sì ni obìnrin kan tí ó jókòò ní àárín ẹ̀fà nàà.

Ó sì wí pé, Èyí ni iwà-búburú. Ó sì ju ú sínú àárín ẹ̀fà nàà; ó sì fí iwòn ọ̀jẹ̀ sí ẹ̀nu rẹ̀.

Nígbà nàà ni mo gbé ojú mi sókè, mo sì wò ó, sì kiyèsì i pé, obìnrin méjì n bọ̀ wá, afẹ́fẹ́ sì wá nínú iyẹ̀ wón; nítorí wón ní iyẹ̀ bí iyẹ̀ àkò: wón sì gbé ẹ̀fà nàà sókè láàárín ayé àti ọ̀run. Nígbà nàà ni mo sọ̀ fún àngẹ̀lì tí n bá mi sọ̀rọ̀ pé, “Níbo ni wón n gbé ẹ̀fà nàà lọ?” Ó sì wí fún mi pé, “Láti kọ̀ ilẹ̀ kan fún un ní ilẹ̀ Sínári; a ó sì fí í múlẹ̀, a ó sì gbé e kalẹ̀ níbẹ̀ lóri ipilẹ̀ tirẹ̀.”

Sekariah 5:5–11.

Ijópápá, tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gégé bí “iwà búburú,” tàbí gégé bí Pọ̀lù ti pé é ní “eni búburú nàà,” gba ọ̀gbẹ̀ rẹ̀ tí n pa ní 1798, nígbà tí a fí tálẹ̀ntì aṣájú kan bo àpótí tí ó jókòò nínú rẹ̀. Léyìn èyí, ẹ̀mí-ẹ̀mí àti Pírótésítàntì tí ó yà kúrò nínú òtítọ̀ yòò gbé e sókè, wón yòò sì kọ̀ ilẹ̀ fún un ní Sína, ní àkókò kan nàà tí Ọ̀lọ̀run bá ti parí kíkọ̀ ilẹ̀ nàà tí Yòò gbé sókè gégé bí àsiá. Nínú Sakaraya, a sàpẹ̀rẹ̀ àsiá èké nàà gégé bí obìnrin iwà búburú, a sì sàpẹ̀rẹ̀ àsiá nàà gégé bí àdàbà. Nígbà nàà ayé yòò wá ní yíyan láàárín Róòmù, tí í ẹ̀ ẹ̀gò gbogbo ẹ̀yẹ̀ aláimò àti ẹ̀yẹ̀ ikóriíra gbogbo, tàbí àdàbà, ààmì májẹ̀mù Ọ̀lọ̀run pèlú aráyé.

Ó sì kẹ̀ pé pèlú ohùn alágbára, ó ní, Bábílónì nílá ti ṣubú, ó ṣubú, ó sì di ibùgbé àwọn ẹ̀mí ẹ̀sù, àti ibi isọ̀kan gbogbo ẹ̀mí àimò, àti ẹ̀gò gbogbo ẹ̀yẹ̀ àimò àti iríra. Ifihàn 18:2.

Kristi sọ̀ ní ibàṣepọ̀ pèlú ikú àti àjínde Rẹ̀ pé, “ẹ̀ pa tẹ̀npìlì yí run, ẹ̀mí yòò sì tún un dide ní ojò m̀eta.” Àwọn ojò m̀eta wònyí dúró fún àkókò àsoṭelẹ̀ kan nígbà tí a gbé tẹ̀npìlì kan dide, gégé bí ó ti rí ní ọ̀ràn Mose, ti Kristi àti ti àwọn Millerite. Ilàna pé kí ẹ̀bọ̀ Abramú ní abo màlùù ọ̀dún m̀eta, ewúré abo ọ̀dún m̀eta àti àgùntàn ọ̀dọ̀ akọ̀ ọ̀dún m̀eta dúró fún èyí pé nínú ọ̀koọ̀kan àwọn itàn májẹ̀mù m̀eta tí àwa n kà sí nísinsin yí, a ó kọ̀ tẹ̀npìlì kan sílẹ̀. Tẹ̀npìlì májẹ̀mù ikeyin ti ẹgbẹ̀rún kan ó lé m̀erínlélógórin ní àsiá nàà tí a ó gbé sókè gégé bí adé sí ọ̀run. Nítorí èyí; abo màlùù, ewúré abo àti àgùntàn ọ̀dọ̀ akọ̀ jẹ̀ ẹ̀ranko ilẹ̀ ayé, nípa bẹ̀ẹ̀ tí wón fí yàtò sí àwọn ẹ̀yẹ̀ tí n fò ní àwọn ọ̀run. Tẹ̀npìlì májẹ̀mù tí a kọ̀ sílẹ̀ ní àwọn ojò ikeyin ni nígbà tí a gbé Jerusalemú sókè ju gbogbo àwọn ọ̀kẹ̀ kéékèkè àti àwọn ọ̀kẹ̀ nílá lọ.

Bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé mi ò tii dá gbogbo èròjà igbésè àkókò Abramú nínú àwọn igbésè májẹ̀mù m̀eta rẹ̀ m̀o ní kíkún, síbẹ̀, tí tí di bá yí, gbogbo èròjà tí a ti gbé yẹ̀ wò ti ní àfikún tirẹ̀ ní ibèrẹ̀ àti ọ̀pin Ísírẹ̀lì àtijọ̀ gégé bí orilẹ̀-èdè gidì, àti ní ibèrẹ̀ Ísírẹ̀lì ọ̀de-òní. A ti fí àwọn igbésè m̀eta àwọn àngẹ̀lì Ifihàn

orí kẹ̀rìnlá hàn nínú ìgbésẹ̀ àkókó májẹ̀mú Abramú. Fractal àwọn àngẹ̀lì mẹ̀ta tí ó wà nínú ìgbésẹ̀ àkókó májẹ̀mú Abramú, yóò tún jẹ̀ ìmúdájú sí i ní kedere jùlọ̀ nígbà tí a bá gbé ìgbésẹ̀ májẹ̀mú kejì àti kẹ̀ta Abramú yẹ̀ wò.

Àwọn ọ̀rẹ̀rẹ̀bọ̀ “mẹ̀jọ̀” tí Ábrámù dúró kì í ẹ̀ fún àwọn ẹ̀bọ̀ nìkan tí yóò di apá kan nínú àwọn àṣà ìsìn ibi mímọ̀ tí Mósè, ẹ̀gbẹ̀n wọn tún n tọ̀ka sí, wọn sì n fi ipa àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ múlẹ̀ nínú itàn àwọn ènìyàn májẹ̀mú Ọ̀lórùn. Wọn n fi ibèrẹ̀ àti ọ̀pin Ísráẹ̀lì múlẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí àwọn ènìyàn àyànfẹ̀ Ọ̀lórùn, bóyá ní ti gidi tàbí ní ti ẹ̀mí.

Ọ̀dún ẹ̀dẹ̀gbẹ̀ta [430] tí Paulu jẹ̀ àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ kan tí a kò lè yà sọ̀tò lónà tí ó bójú mu kúrò nínú ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rin [400] tí Ábúrámù. Nígbà tí a bá fi ọ̀kan lé ẹ̀kejì lórí, wọn n mú àkókò ọ̀dún ọ̀gbòn [30] jáde, léyìn èyí sì ni ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rin [400] tẹ̀ lé. Ibẹ̀ ni a ó ti máa bá a lọ̀ nínú àpílẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Àwọn àṣotẹ̀lẹ̀ tí a kọ̀ sílẹ̀ nínú Májẹ̀mú Láéláé ni ọ̀rọ̀ Olúwa fún àwọn ojọ̀ ikẹ̀yìn, a ó sì mú wọn ẹ̀ ní dájú gẹ̀gẹ̀ bí a ti rí iparun San Francisco.” Lẹ̀tá 154, May 26, 1906.